

Til Politisk ledelse, Finansdepartementet

Kopi: Politisk ledelse, NFD, ED, KD

Deres ref.:	Vår ref.:	Dato: 30. juni 2025
-------------	-----------	---------------------

Innspill til Statsbudsjettet 2026

Norsk Industri sender med dette innspill til arbeidet inn mot regjeringens augustkonferanse om statsbudsjettet 2026. Norsk Industri har fem spesielt viktige områder: Markedsadgang, kraft og nett, skatt og privat eierskap, rekruttering og kompetanse og konkurransedyktige rammevilkår. Stabilitet og forutsigbarhet er viktig for næringslivet og bør spesielt tilstrebes i den urolige tiden vi er inne i. Norsk Industri vil også minne om at industrikapasitet er strategisk viktig for Norge som nasjon. Våre innspill til statsbudsjettet 2026 leverer på flere av disse feltene, og vi håper regjeringen tar de med i sine vurderinger og prioriteringer.

Markedsadgang

Markedsadgang er avgjørende for norske industribedrifter, og Norsk industri vet at regjeringen jobber for å minimere tollbarrierer og handelshindringer for norsk eksport til utlandet så langt det er mulig. Det har videre blitt tydelig de siste månedene hvor viktig Norges samarbeid med EU er, og at myndighetene jobber aktivt for å unngå at norske virksomheter havner i en tollskvis.

EU arbeider med en samlet ambisjon for konkurransekraft og næringsutvikling, og det er viktig at norske industribedrifter ikke havner på utsiden av regelverk, forsknings- og innovasjonssamarbeid og næringsrettede ordninger.

Skatter og avgifter

Industrien er avhengig av langsiktige, forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser, og dette er nå viktigere enn noen gang. Med det riktige rammeverket kan norske industribedrifter fortsatt være en viktig bidragsyter til verdiskaping, innovasjon og være strategisk viktige både for Norge og Europa. Industrien er sentral for å opprettholde lokal sysselsetting og har store positive ringvirkninger for norsk næringsliv.

Norsk industri trenger et konkurransedyktig skatte og avgiftssystem som sikrer norsk privat eierskap og gode insentiver for investeringer som legger til rette for klimarettet omstilling.

Norsk Industri mener eierbeskatningen må reduseres. Rammevilkårene for norsk privat eierskap er sentralt for muligheten til å investere i, og utvikle arbeidsplasser. Norsk Industri får klare tilbakemeldinger fra våre medlemsbedrifter om at uforutsigbarhet og skatteskjerpelser på private eiere hindrer slike investeringer.

Vi vil spesielt presisere at det fortsatt må være fritak og reduserte satser i elavgiften for industrien. Det må ikke innføres CO₂-avgift på kull og koks for industrien, ettersom industrien ikke har effektive alternative energikilder.

Norsk Industri foreslår følgende satsninger på skatteområdet for 2026:

- Innføre skattemessige startavskrivninger i saldogruppe d) maskiner på 30 pst.
- Redusert eierbeskatning.
- Avvikle formuesskatt på arbeidende kapital.

CO2-kompensasjon

Norsk Industri understreker viktigheten av å følge opp enigheten om CO2-kompensasjonsordningen mellom partene og regjeringen om ordningen frem til 2030. I den geopolitiske situasjonen vi nå står i, er denne ordningen også av beredskapsmessige hensyn viktigere enn noensinne.

Stabilitet og forutsigbarhet i rammebetingelsene for norsk industri er avgjørende – ikke bare for nasjonal verdiskaping, men også for Europas industrielle robusthet og sikkerhet. Norge spiller en nøkkelrolle i produksjonen av strategisk viktige innsatsfaktorer som metaller, energi og råvarer. Når rammevilkårene er gode og stabile, kan norsk industri levere pålitelige bidrag til våre alliertes verdikjeder, styrke forsyningssikkerheten og bidra til det grønne skiftet. Det gjør også norsk industri til en strategisk viktig partner for Europas fremtidige konkurransekraft og beredskap.

CO2-kompensasjonen et viktig tiltak for å motvirke effekten av at kvotesystemet fører til et vesentlig påslag i kraftprisen for europeisk industri, som våre konkurrentland utenfor Europa ikke har.

Kompetanse

Tilgang til relevant kompetanse blir en stadig viktigere innsatsfaktor for næringslivet generelt og industrien. Et kompetent arbeidsliv er avgjørende for verdiskaping, omstillingsevne og sterk konkurransekraft. Dette krever felles innsats fra partene og tilstrekkelig allokering av midler til både grunnutdanning, høyere utdanning og virkemiddelapparatet gjennom styrking av tilbudssiden for etter- og videreutdanning.

Det må bevilges midler som gjør fylkeskommunene i stand til å tilby fag- og yrkesopplæring som svarer til dagens kompetansebehov i industrien. Det må øremerkes midler til oppdatert utstyr i den videregående skolen. Videre må høyere yrkesfaglig utdanning gjennom fagskolene sikres forutsigbar og tilstrekkelig finansiering.

Behovet for tilfang av realfagskompetanse i industrien er kritisk. Derfor støtter Norsk Industri et felles opprop om behov for nasjonal realfagsstrategi som omfatter hele utdanningsløpet med tilstrekkelig finansiering av arbeid og tiltak.

Norsk Industri forventer at en videre satsning på etter- og videreutdanning i industrien, gjennom å styrke bevilgningene til Treparts bransjeprogram og videreføring av bevilgninger til Industriens kompetansecfond i tråd med finansieringsmodellen de økonomiske beregningene som ble lagt til grunn for enigheten mellom Norsk Industri og Fellesforbundet i frontfagsoppgjøret 2024.

Eksportsatsing

Norsk Industri mener kuttet i eksportsatsingen som følge av Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2025 ga et svært uheldig signal. Vi mener regjeringen for 2026 bør styrke, målrette og forbedre eksportsatsingen, slik at satsingen blir mer i tråd med forslagene fra Nasjonalt Eksportråd.

Kraft og nett

Svært mange industribedrifter varsler at ønsket ekspansjon og nødvendig klimariktig omstilling hindres på grunn av mangel på offentlig strømnnett og krafttilgang. Vi vil derfor understreke behovet for en plan med tydelige prioriteringer for å sikre rask fremdrift for kraftproduksjon og nettinvesteringer slik at industriens viktigste konkurransefordel kan sikres fremover.

Karbonfangst og lagring

For å nå klimamålene og sikre industriens rolle i det grønne skiftet, er det avgjørende å legge til rette for flere CO₂-fangstanlegg i Norge. En tydelig plan for transport og lagring vil redusere risikoen for industrien og gjøre det mulig å realisere flere prosjekter raskere og mer kostnadseffektivt. Norsk Industri ber regjeringen legge til rette for flere CO₂-fangstanlegg i industrien, også gjennom en tydeliggjøring av planene for transport og lagring av CO₂.

Norsk Industri ber regjeringen iverksette arbeidet med en auksjonsordning for CO₂-fangst og at staten tar en koordinerende rolle for løsninger for transport og lagring av CO₂.

Næringsrettet forskning

Innovasjonsprosjekter i næringslivet

Utllysningene fra Forskningsrådets programmer for brukerstyrt forskning må styrkes. Nivået på ordningen Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN) er nå nede på et kritisk lavt nivå med uttellingsprosent på 15% for kvalifiserte søknader. For mange bedrifter betyr dette at de ikke lenger kan anse ordningen for relevant, da en ikke kan forsvare tidsbruken forbundet med søknadsskriving, som nå gjerne strekker seg over flere år grunnet avslag. Dette rammer ikke bare bedriften, men også samarbeidet mellom næringsliv og forskningsmiljøer, som ofte foregår gjennom slike prosjekter. Norsk Industri foreslår derfor en styrkning av IPN-ordningen med 500 mill. kroner.

Nærings-Phd

Økt forskerkompetanse i næringslivet bidrar til å styrke mottaksapparatet for å ta i bruk forskningsresultater i industrien. Derfor mener Norsk Industri at ordningen Nærings-Phd bør styrkes, og videreutvikles etter bedriftenes behov, slik at terskelen for å delta senkes.

Norsk katapult

Dagens bevilgning til katapultordningen gir ikke handlingsrom for videreutvikling av ordningen, og vil knapt nok rekke til å holde liv i det eksisterende katapultnettverket som nå består av katapultsentre og nyetablerte og landsdekkende katapultnoder. Bevilgningen gir heller ikke handlingsrom til å etablere nysatsinger på strategisk

viktige områder relatert til Industri 4.0, som automasjon og industrielle produktivitetsforbedringer.

For å gi reelt handlingsrom til både videreutvikling, drift og nysatsinger, mener Norsk Industri ordningen med fordel kan styrkes med minst 100 mill. kroner.

Handlingsregel og offentlig pengebruk

Avslutningsvis vil vi minne om at avkastningen fra statens pensjonsfond utland etter handlingsregelen er ment å gå til produktivitetsfremmende tiltak som vekstfremmende skattelettelser, forskning og utvikling og samfunnsøkonomisk lønnsom infrastruktur. Det inkluderer også strømnnett.

I en verden preget av stor global uro, store investeringsbehov knyttet til avkarbonisering, digitalisering og stort kompetansebehov, anbefaler vi at det tas tydeligere grep for å redusere den underliggende kostnadsveksten til offentlige utgifter, og for å øke produktiviteten i økonomien.

Med vennlig hilsen

Harald Solberg
Administrerende direktør
Norsk Industri